

Nr. 1. Februar 2009

Generalforsamling og kursus 27. - 28. marts 2009

Nærmere om tilmelding

Høringer: Forsøgsordning vedr. brug af peberspray - Betænkning fra Udvalget om konfliktråd - Skærpelse af udvisningsreglerne m.v.

Videoafhøring af personer med kognitive handicap

1. Videoafhøringer af børn - Samtykke af forældremyndighedens indehaver? - Beviser - Politiet eller indenretligt - Bistandsadvokater
2. Ransagning og visitation, ulovlig - Beslaglæggelse
3. Ankefrister - Forkyndelse - Ungdomshuset
4. Falsk anmeldelse - Samfundstjeneste
5. Bedrageri - Forsikringssvig - Langvarig sagsbehandling - Betinget straf
6. Vold mod politiet - Samfundstjeneste - Langvarig sagsbehandling - Unge lovovertrædere
7. Menneskerettigheder - Privatliv - Diskrimination - DNA-registre - Engelsk sag
8. Varetægtsfængsling efter påanket dom - Udvisning af EU-borgere - Proportionalitet - Udlændingeloven - Tyveri af taske
9. Dommerhabilitet - Hjemvisning - Narkosag

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Amagertorv 11, 3.
1160 København K, Telefon 3315 0102
Telefax 3314 1933

Generalforsamling og kursus 2009

Bestyrelsen har nu fastlagt tidspunktet for det kommende forsvarerkursus, der vil finde sted **fredag den 27. marts 2009 på Scandic Bygholm Park, Horsens**, fra kl. 09.30.

Programmet omfatter *Thorkild Høyer* om "Forsvarerens ret til egen efterforskning", *Holger Kallehaug* og *Hanne Bech Hansen* om "Forsvarerens rolle/muligheder omkring domstolskontrol. Begrænsninger i aktindsigt" samt *Kristina Kepinska Jakobsen* om "Vidnepsykologi".

Fredag aften vil der være middag, underholdning og mulighed for at røre benene.

Generalforsamling afholdes **lørdag den 28. marts 2008 kl. 09.00** samme sted - uden afsluttende frokost, som de fleste alligevel springer over.

Tilmelding samt betaling til **advokat Hans Kjellund, Ryegade 31, Box 5009, 8100 Århus C, tlf. 8613 0600, fax 8613 1500, mail: mmi@askt.dk, bankkonto Nordea nr. 2211 0044 231 832.**

HUSK angivelse af **navn, jr.nr. 80674** samt en af følgende **kategorier**:

A	Overnatning både torsdag og fredag	kr. 3.600
B	Overnatning alene fredag	kr. 2.700
C	Ingen overnatning, men deltagelse i kursus og middag	kr. 1.700
D	Alene deltagelse i kursus fredag, men ikke middag	kr. 1.000
E	Alene deltagelse i generalforsamling lørdag	kr. 0

Af hensyn til reservation over for kursusstedet beder bestyrelsen om tilmelding senest den **20. februar 2009**, som også er sidste frist for indbetaling af kursusafgift.

Formelig indkaldelse til generalforsamlingen kommer senere pr. brev, iflg. vedtægterne.

Medlemmer har fortrinsret. For ikke-medlemmer **tillægges 500 kr.** til de anførte kursusafgifter.

Justitsministeriet

Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Amagertorv 11
9. januar 2009

Vedr.: Sagsnr. 2008-730-0789. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Justitsministeriet har med mail af 11. december 2008 anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte.

Materialet har været forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 15. december 2008. Bestyrelsen kan ikke anbefale det foreslåede.

Bestyrelsen bemærker i denne forbindelse, at politiet fik tilladelse til at anvende peberspray i bestræbelserne på at undgå de dødsfald, der kan indtræde, når man anvender politiets håndvåben af svær kaliber i selvforsvar. Peberspray, hvis anvendelse ikke er ganske ufarlig, idet det kan påvirke øjnene og åndedrætsorganerne (dette må gælde så meget des mere, hvis det sprøjtes ud i afgrænsede lokaliteter), synes iflg. en nylig offentliggjort statistik fra politiet anvendt i 10 % af tilfældene - ikke for at forebygge truende overgreb, men for at overvinde passiv modstand.

Kriminalforsorgen er ikke udstyret med skydevåben og bør heller ikke udstyres hermed. Kriminalforsorgen har derimod mulighed for at anvende tåregas, hvilket i praksis ikke anvendes, jfr. bemærkningerne side 7. Efter bestyrelsens opfattelse er der ikke overbevisende argumenter for at eskalere trusselniveauet over for de indsatte ved, at Kriminalforsorgens ansatte udstyres med peberspray. Der er ikke i bemærkningerne nærmere redegjort for, hvorfor den svenske Kriminalforsorg finder at have så gode erfaringer med dette magtmiddels anvendelse.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet

Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Amagertorv 11
9. januar 2009

Vedr.: Sagsnr. 2008-730-0780. Høring over betænkning fra Udvalget om konfliktråd.

Justitsministeriet har med mail af 5. december 2008 anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte.

Materialet i form af fortryk af en betænkning på 146 sider har været fremsendt som elektronisk fil og forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 15. december 2008.

Bestyrelsen kan tiltræde, at konfliktråd gøres til et landsdækkende tilbud.

Bestyrelsen kan i det hele tiltræde mindretallets bemærkninger, således som de fremkommer i betænkningen side 128 f, med hensyn til, at det af hensyn til fuldstændig åbenhed fra begge parter er af stor betydning, at den sigtede ikke er bange for at komme til at skade sig selv ved sine udtalelser, hvilket kunne ske, hvis parterne under en senere retssag skulle kunne give forklaring om, hvad der passerer under konfliktrådet.

Bestyrelsen kan også tiltræde mindretallets bemærkninger i betænkningen side 114, hvorefter konfliktråd i hvert fald under en forsøgsordning bør betragtes som et alternativ, dog ikke et enten-eller, men et både-og til sædvanlig strafferetlig forfølgning. Bestyrelsen deler således ikke flertallets betænkeligheder, som anført fra betænkningens side 108.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Ministeriet for Flygtninge,

Indvandrere og Integration

Amagertorv 11
12. januar 2009

Vedr.: Sag nr. 2008/4000-98. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Skærpelse af udvisningsreglerne og reglerne om indrejseforbud, udelukkelse m.v. af udlændinge opført på FN's og EU's sanktionslister).

Ministeriet har med mail af 19. december 2008 udsendt ovennævnte høring og anmodet om en udtalelse.

Materialet har været udsendt til bestyrelsen, der bemærker, at foreningen allerede har kommenteret dele af lovudkastet ved skrivelse af 11. september 2008, der for alle tilfældes skyld vedlægges i kopi også til besvarelsen pr. mail.

Udvisninger efter kriminalitet

Nærværende lovudkast er imidlertid en yderligere skærpelse af reglerne om udvisning i forhold til de dele af det tidligere lovudkast, som ikke blev til lovforslag af 8. oktober 2008.

Bestyrelsen kan ikke anbefale de foreslåede ændringer i reglerne om udvisning.

I den betænkning, der lå til grund for inkorporeringen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i dansk ret (nr. 1220/1991), stillede Justitsministeriet i udsigt, at lovgiver ville være i stand til løbende at justere lovgivningen i lyset af afgørelser fra Menneskerettighedsdomstolen.

Det er et løfte, som man ikke på alle punkter har evnet at leve op til - måske på grund af ændrede politiske konstellationer. Et eksempel er, at domstolene har været nødt til at finde deres egen praksis, efter at bestemmelserne om udvisning i forbindelse med kriminalitet blev ændret i 1996. Der skulle indbringes ganske mange sager for Højesteret, før et niveau blev lagt, der kunne siges at være i overensstemmelse med konventionsorganernes. Et ret patetisk eksempel var sagen, hvor en herboende udlænding blev udvist i landsretten i forbindelse med en hæftestraf på 14 dage, efter at han havde boet i Danmark, siden han var 4-5 år og havde forældre og søskende her. Højesteret ophævede udvisningen som stridende mod art. 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, jfr. U 99.271 H.

Siden har der i flere omgange været indført skærper i bestemmelserne om udvisning. Nogle efter nedsættelse af sagkyndige bredt sammensatte udvalg, således betænkningen fra 1997, der regulerede den "trappestigemodel", man nu vil foreslå yderligere afvigelser fra. Det var dengang opfattelsen, at man med den da foreslåede trappestigemodel var gået til det yderste af, hvad der kunne gennemføres uden at overtræde vore internationale forpligtelser, herunder særlig kravet om proportionalitet. Den seneste gang, der har været en sagkyndig kvalificeret lovforberedelse omkring ændringerne om udvisning, var det arbejdsudvalg, der i november 2005 afgav en rapport vedr. regler om betinget udvisning. Reglerne om betinget udvisning har som ventet ikke fået den store betydning, idet de var tænkt som en skærpelse af udvisningsreglerne - ikke en lempelse - hvorfor domstolene har været tilbageholdende med at anvende sanktionen.

Det er karakteristisk for nærværende lovudkast, at man i opregning af bestemmelser, der fraviger den sædvanlige "trappestigemodel" udover den tidligere foreslåede straffelovs § 136, som man vist ikke har megen erfaring med i domspraksis, jfr. foreningens ovennævnte hørings svar af 11. september 2008, nu som et led i finanslovsforhandlingerne har handlet sig frem til, at man derudover skal tilføje straffelovens § 244 om simpel vold. Finanslovsforhandlinger er næppe det mest sagkyndige forum at forhandle ændringer af udvisningsbestemmelserne, og det foreslåede vil - udover at gøre lovens regulering af udvisningsbestemmelserne mere uoverskuelig - være uden betydning for domstolenes retsanvendelse og dermed ren signallovgivning.

Lovgiver har tilsyneladende helt opgivet at forholde sig til konventioner og afgørelser fra konventionsorganer og overlader i stedet til de nationale domstole at fortolke dem i hver enkelt sag ved at anføre nogle almindeligheder i lovudkastets bemærkninger om menneskerettigheder, der ikke kan bruges til noget. Denne form for ansvarsfraskrivelse er mildest talt uværdigt for et retssamfund, der udadtil sætter menneskerettighederne højt.

Sagt lidt mere firkantet. Hvis en udlænding uden tilknytning til Danmark eller EU begår vold, er der mulighed for udvisning efter den gældende § 24, men er der tilknytning her til landet, vil domstolene være nødt til at se bort fra det foreslåede i § 22, stk. 6, at udlændinge, der idømmes ubetinget fængselsstraf efter straffelovens § 244 for vold, kan udvises af Danmark *uanset længden af den idømte frihedsstraf og uanset varigheden af den pågældendes lovlige ophold i Danmark*. (Udhævet her, der henvises til bemærkningerne til lovudkastet side 49).

Det er senest fastslået ved Højesterets dom af 29/12 2008 vedr. en herboende britisk statsborger, der blev frifundet for udvisning, uagtet at han blev idømt 60 dages fæng-

sel for vold efter den lidt alvorligere bestemmelse i straffelovens § 119. Højesteret kommer i præmisserne ind på, at udvisning også kunne være i strid med EU-reglerne.

Som bekendt er retspraksis vedr. udvisning af EU-statsborgere for øjeblikket meget uklar, hvilket formentlig skyldes ministeriets uvilje mod at bringe den nationale lovgivning i overensstemmelse med EF-opholdsdirektivet, hvorfor domstolene hver gang skal fortolke artikel 27 og 28 - og det gør de temmelig forskelligt - frem for at få hjælp gennem udlændingeloven, der kun indeholder en henvisningsbestemmelse.

Man foreslår i forbindelse med reglerne for udvisning at nedsætte kravene til længden af den idømte straf, der kræves for, at en udlænding, som har haft lovligt ophold i landet i mere end de sidste 9 år, og en flygtning, der har haft lovligt ophold i mere end de sidste 8 år, kan udvises. Kravet til den idømte straf nedsættes med et år i forslaget § 22, nr. 1, 2 og 3.

På tilsvarende måde nedsættes kravene til længden af den idømte straf, der kræves for, at en udlænding, som har haft lovligt ophold i landet i de sidste 5 år, kan udvises. Den idømte straf nedsættes med 1 år i § 23, nr. 2 og med 6 måneder i § 23, nr. 3 og 4.

Der savnes en nærmere analyse af, hvorledes de foreslåede ændringer forholder sig til bestemmelsen i udkastets § 22, stk. 6, der jo bryder med "trappestigemodellen". Om der kort sagt bliver bestemmelser tilbage med de foreslåede sænkelse af strafferammerne i § 22 og § 23, der ikke allerede er opregnet i § 22, stk. 6. På grund af den korte høringsfrist, har bestyrelsen ikke mulighed for at gå nærmere ind heri, men det burde være muligt for ministeriets lovafdeling at udstyre en yngre jurist med en ajourført straffelov og undersøge spørgsmålet, inden lovforslaget fremsættes.

Det foreslåede vil i øvrigt, jfr. bemærkningerne ovenfor, formentlig være ren signallovgivning, idet domstolene i de fleste tilfælde vil være nødt til at se bort herfra ved afgørelsen af, om udvisningen er en proportional retsfølge.

Der bliver føjet et yderligere kriterium til, der taler for udvisning, nemlig § 24 a, nr. 5, om at udvisning må anses for særlig påkrævet på grund af, at den begåede kriminalitet er begået af flere i forening.

Ikke, at det er et helt urimeligt kriterium, men det bliver efterhånden så indviklet at afveje de forskellige hensyn mod hinanden, at man har meget lidt vejledning i loven. Der tages med det foreslåede heller ikke hensyn til, at der i et samvirke om at begå forbrydelser kan være hovedgerningsmænd og anstiftere, og andre, hvis medvirken er af mindre betydelig karakter og mere et udtryk for "det tynde øl". Man må stille spørgsmålet, om det ikke er et overflødig kriterium at indføre i loven, idet hensynet

jo allerede er dækket af nr. 1 (grovheden af kriminaliteten) og i givet fald vil være afspejlet i nr. 2 (straffens længde). I gennemgangen af praksis (bemærkningerne side 22) fremgår, hvilke kriterier landsretterne lægger vægt på ved afgørelse af udvisning, og her indgår bl.a., om kriminaliteten er begået af flere i forening. Når domstolene tilsyneladende selv har kunnet finde ud af det, forekommer det overflødigt at indføre det i lovteksten som et særligt kriterium. Hvorfor så ikke også f.eks. professionel udførelse eller gentagne overtrædelser (uden at der er tidligere domme).

Der er som ovenfor nævnt en overvejende risiko for, at domstolene helt må bortse fra de foreslåede stramninger med hensyn til udvisning, hvis en bestemmelse herom vil være uproportional dels i forhold til udlændingelovens § 26, dels i forhold til Menneskerettighedskonventionen og EU-reglerne.

Man påtænker også med udkastet en forlængelse af indrejseforbuddene, hvor disse ikke er for bestandig. Forslaget vil, hvis det vedtages, i bedste fald betyde færre udvisninger, idet domstolene ved afvejningen af proportionaliteten skal tage hensyn til længden af den påtænkte retsfølge.

Terrorlister

Foreningen kan heller ikke anbefale det foreslåede vedrørende restriktioner over for udlændinge optaget på terrorlister - der henvises til det ovennævnte høringssvar af 11. september 2008. Siden dette er der kommet en yderligere afgørelse fra EF-domstolen, der underkender skønnet vedr. optagelse på de nævnte terrorlister. Foreningen anbefaler, at ministeriet studerer denne nærmere.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Videoafhøring af personer med kognitive handicap

Socialt Udviklingscenter SUS har for Servicestyrelsen udarbejdet et hæfte på 19 sider om ovennævnte primært til videoafhørere og sagsbehandlere, men anfører, at dommere, anklagere og forsvarere kan bruge hæftet til at få indblik i afhøringsituationen.

Hæftet har ikke status som f.eks. en vejledning fra Rigsadvokaten, men mere praktiske råd om strategier til at overvinde modstand og frygt og undgå overbelastning. Det slutter meget fornuftigt med, at man afslutter afhøringen med at sige tak til afhørte!

Hæftet kan rekvireres hos SUS, tlf. 3393 4450, fax 3393 5450. Det kan også læses på internettet: www.sus.dk/files/publikationer.

Landsforeningens Meddelelse 1/2009

Videoafhøringer af børn - Samtykke af forældremyndighedens indehaver? - Beviser - Politiet eller indenretligt - Bistandsadvokater

Retsplejelovens § 171, § 745 e, § 747 og § 872

Der skulle foretages afhøring af den 11-årige B som følge af anmeldelse om vold i en længere periode udøvet af faderen, der var eneindehaver af forældremyndigheden. Retten fandt ikke på det foreliggende grundlag at pålægge B at afgive vidneforklaring efter RPL § 171, stk. 3. Det kunne ikke kræves, at forældremyndighedens indehaver skulle give samtykke til politiafhøring. Afhøring efter § 745 e (videoafhøring af børn) kunne finde sted, herunder at B før afhøringen blev gjort bekendt med sin ret til vidnefritagelse, og at B havde haft lejlighed til at rådføre sig med sin bistandsadvokat, samt at de sociale myndigheder medvirkede i fornødent omfang.

Anklagemyndigheden kærede, men fik ikke medhold. Landsretten fandt ikke, at der på nuværende tidspunkt var grundlag for at anvende fremgangsmåden i RPL § 747, jfr. § 745 e, stk. 1 og 2, og § 171, stk. 3.

ØL 5. afd. kære nr. S-1719-08, 18/6 2008

(I nedennævnte referat er udeladt nogle detaljer, dels om den angivelige vold, dels nogle mindre væsentlige værnetingsproblemer hos anklagemyndigheden og byretten, der kunne være med til at stedfæste sagen. Se nærmere i U 2008.2353 Ø)

Kommunen havde anmeldt den 11-årige B's far F for vold gennem en længere periode. F havde forældremyndigheden alene.

Sagen blev indbragt for byretten af anklagemyndigheden med påstand om, at det pålagdes B at afgive vidneforklaring efter RPL § 171, stk. 3.

Det var oplyst, at politiet ikke havde indledt egentlig efterforskning i anledning af anmeldelsen. B havde udtalt sig frit over for kommunens og skolens repræsentanter, når hans far ikke var til stede. Faderen var af kommunen blevet underrettet om, at der ville ske politianmeldelse. Der forelå ingen oplysninger om, at han modsatte sig, at B blev afhørt af politiet.

Byretten bemærkede bl.a.:

"Retten finder ikke, at det efter lovgivningen kan kræves, at der indhentes samtykke fra forældremyndighedens indehaver til gennemførelse af en afhøring af et barn, jf. herved bl.a. forarbejderne til retsplejelovens § 872, betænkning nr. 1420/2002, afsnit 8.3.1.

Da det må antages, at B er indstillet på frivilligt at afgive forklaring til politiet, vil sådan afhøring kunne finde sted i overensstemmelse med retsplejelovens § 745 e og under iagttagelse af retsplejelovens regler i øvrigt, herunder at han før afhøringen gøres bekendt med sin ret til vidnefritagelse efter retsplejelovens § 171, stk. 1, og at han har haft lejlighed til at rådføre sig med sin bistandsadvokat, og idet de sociale myndigheder i øvrigt medvirker i fornødent omfang.

Såfremt denne fremgangsmåde ikke kan benyttes, vil en begæring om afholdelse af et egentligt retsmøde efter retsplejelovens § 747 skulle indgives til Retten i X .....

Under henvisning til det anførte findes der ikke, således som sagen i øjeblikket foreligger, at være grundlag for at pålægge B at afgive vidneforklaring efter retsplejelovens § 171, stk. 3."

Anklagemyndigheden påkærede afgørelsen med kæreskrift og påstand om, at B kunne videoafhøres, uden at faderen, der var eneindehaver af forældremyndigheden, blev gjort bekendt hermed, jfr. RPL § 747, jfr. § 745 e, stk. 1, jfr. stk. 2, ligesom man anmodede om rettens kendelse om, at det blev pålagt B at afgive forklaring under henvisning til RPL § 171, stk. 3. Anklagemyndigheden henviste til RPL § 183, stk. 3 og U 2004.1047 H. Derudover var der en påstand om, at den indkærede byret var rette værneting.

Landsrettens bemærkninger:

"Kendelsen vedrører i første række spørgsmålet, om politiet kan foretage videoafhøring af en 11-årig dreng, eller om dette kræver rettens medvirken i form af et retsmøde efter retsplejelovens § 747. Drengen mistænkes at være udsat for vold af sin far, der er eneindehaver af forældremyndigheden. Afhøringen ønskes foretaget som en videoafhøring, og uden at faderen gøres bekendt hermed. Der foreligger ingen oplysninger om, hvorvidt faderen vil modsætte sig afhøring af drengen."

Det næste afsnit drejede sig om værnetinget.

Landsretten fortsatte:

"Retsplejelovens § 741 e indeholder en nærmere opregning af bistandsadvokatens beføjelser. Denne opregning kan ikke anses for udtømmende. Bistandsadvokaten har også opgaver af mere almen karakter, og bistandsadvokaten skal f.eks. yde den forurettede støtte under afhøringen hos politiet og i retten. Der henvises herved til Folketingstidende 1979-80, tillæg A, sp. 465-466. Disse beføjelser er ikke begrænset ved senere lovændringer. Der henviser herved til betænkning 1102/1987, 1420/2002 og 1458/2005.

Ved spørgsmål om afgivelse af forklaring til politiet eller i retten, hvor forældremyndighedsindehaverens interesse må antages at kollideres med barnets interesse, finder landsretten, at det vil være en naturlig og sædvanlig opgave for bistandsadvokaten på barnets vegne at tilkendegive, om forklaring vil blive afgivet frivilligt. Der henvises herved i øvrigt til U 1986.500 H.

Landsretten tiltræder således, at der ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for at anvende fremgangsmåden i retsplejelovens § 747, jfr. § 745 e, stk. 1 og 2, og § 171, stk. 3."

Landsretten var så i øvrigt enig med anklagemyndigheden i, at den indkærede byret var rette værneting for en eventuel senere begæring. Det forhold, at politiets videoafhøringsrum befandt sig i en anden retskreds, var ikke afgørende, idet retten kan sættes uden for retskredsen, jfr. RPL § 13, stk. 2, når det findes hensigtsmæssigt af hensyn til sagens opklaring.

Landsforeningens Meddelelse 2/2009

Ransagning og visitation, ulovlig - Beslaglæggelse

Retsplejelovens § 706, § 794, § 802 og § 806

Under en politiforretning mod en bil mente politiet, at der lugtede af hash. Bilen blev ransaget. Der blev ikke fundet narkotika, heller ikke af en narkohund, der ankom 35 min. efter, at politiet havde henvendt sig. Byretten havde efterfølgende godkendt både ransagning og visitation af M og beslaglæggelse af 44.000 kr., som utvivlsomt stammede fra mistænkte M's mor.

Landsretten lagde vægt på, at den polititjenestemand, der ankom med hunden, havde oplyst, at han havde været narkohundefører i ca. 12 år. Hverken han eller hunden havde registreret hashlugt i bilen. Under de nævnte omstændigheder blev det lagt til grund, at politiet ikke havde fornødent grundlag for deres opfattelse af, at der lugtede

af hash i bilen. Der var heller ikke rimelig grund i øvrigt for en mistanke om overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Herefter var den foretagne ransagning, visitation af M og beslaglæggelse af pengene ikke lovlig.

VL 5. afd. S-1350-08, 25/9 2008

Der henvises til ovennævnte resumé. Anklagemyndigheden indbragte sagen for retten med påstand om, at beslaglæggelsen af 44.450 kr. blev opretholdt, og at ransagning af bilen godkendtes. M's advokat påstod ophævelse af beslaglæggelsen, idet ransagningen ikke var lovlig.

M forklarede bl.a., at pengene tilhørte hans mor, der ville investere 50.000 kr. i et firma. Hverken han eller føreren P af bilen havde røget hash. Han var ikke blevet sigtet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Moderen til M bekræftede oplysningerne om pengene. Efter beslaglæggelsen kørte vidnet straks til politiet med en kontoudskrift, men de ville ikke høre på hende. Senere opsøgte en betjent hende og fik kontoutdøget.

En politibetjent forklarede bl.a., at han havde rettet henvendelse ved bilen efter at have overhalet denne, der kørte langsommere, og en passager rodede med noget ved benene. Der lugtede af hash ud af bilen, hvorfor personerne blev sigtet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. M havde pengene i sin lomme. En tilkaldt narkohund kunne lugte hash. M sagde, at pengene tilhørte hans mor. Sigtelsen blev frafaldet på stedet efter afslutningen af ransagningen.

En kollega supplerede, at narkohunden ikke kunne finde stoffer i bilen. Politiforretningen varede 30-40 minutter.

Byretten afsagde følgende kendelse:

"Under politiforretningen mod M og P fandt betjentene, at der lugtede af hash i bilen og de fik tilkaldt en narkohund, der dog ikke fandt stoffer i bilen, hvorefter sigtelserne blev frafaldet. Retten finder, at betjentene med rimelig grund, da der lugtede af hash i bilen, kunne mistænkte M og P for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Betjentene kunne derfor både ransage bilen og visitere M.

Det beløb, 44.450,00 kr., betjentene ved visitationen fandt på M stammede utvivlsomt fra M's mor og var overgivet til M uden at denne holdt beløbet adskilt fra sin øvrige formue og M rådede over beløbet, som var pengene hans egne, til betaling af lån på 10.000,00 kr. til sin søster, benzinkøb m.v.

Betingelserne for at visitere M og at beslaglægge 44.450,00 kr. hos M er derfor til stede. Formålet med indgrebene ville være forspildt, hvis politiet havde afventet rettens kendelse. Retten kan derfor godkende, at indgrebet er foretaget, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, jf. § 806, stk. 3 og § 706, stk. 3, jf. § 794, stk. 1.

Betingelserne er fortsat til stede. Anmodningen om opretholdelse af beslaglæggelsen tages derfor til følge, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, hvorefter

bestemmes:

Det godkendes, at Syd- og Sønderjyllands Politi har beslaglagt 44.450 kr. hos M, og at politiet har visiteret M".

M kærede til landsretten, der afsagde følgende kendelse:

"Den bil, som M var passager i, blev bragt til standsning af to polititjenestemænd den 5. december 2007, og polititjenestemændene iværksatte ransagning og visitation og foretog beslaglæggelse af pengebeløbet på grundlag af en mistanke om overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Det lægges efter politibetjent B's forklaring for byretten til grund, at han forinden havde bemærket, at bilen på motorvejen kørte "langsommere", og at passageren rodede med noget ved benene. Det lægges endvidere til grund, at polititjenestemændene, som det fremgår af efterforskningsrapporten af 7. januar 2008, og som de har forklaret for byretten, fandt, at der lugtede af hash i bilen, da de, efter at den var bragt til standsning, henvendte sig.

Det fremgår endvidere, at polititjenestemændene herefter foretog ransagning af bilen og visitation af føreren og af M. Der blev ikke fundet narkotika, heller ikke af en narkohund, der ankom ca. 35 minutter efter, at politiet havde henvendt sig.

For landsretten er der indhentet en udtalelse af 27. august 2008 fra Syd- og Sønderjyllands Politi. Heraf fremgår, at den polititjenestemand, der ankom med hunden, har oplyst, at han har været narkohundefører i ca. 12 år. Han har endvidere oplyst, at han ikke registrerede nogen hashlugt, og at hunden ikke gav tegn på, at den registrerede hashlugt.

Under de nævnte omstændigheder lægges det til grund, at polititjenestemændene ikke havde fornødent grundlag for deres opfattelse af, at der lugtede af hash i bilen.

Herefter, og da M heller ikke på grundlag af de øvrige oplysninger med rimelig grund var mistænkt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer

b e s t e m m e s:

Den foretagne ransagning og visitation og beslaglæggelse var ikke lovlig."

- oo0oo -

Man vil mærke sig forskellen i oplysningerne fra politimanden i byretten og den indhentede erklæring fra hundeføreren.

Landsforeningens Meddelelse 3/2009

Ankefrister - Forkyndelse - Ungdomshuset

Retsplejelovens § 910

Egentlig forkyndelse af ankemeddelelser er jo ved at blive et retshistorisk spørgsmål, da anklagemyndighedens anke ikke længere skal forkyndes for tiltalte. Nedenstående kendelse bringes derfor først og fremmest af hensyn til de områder, hvor der stadig skal ske forkyndelse, og fordi nogle måske spørger sig, hvordan det går med den store sag om knibtangsmanøvren i forbindelse med demonstrationerne for Ungdomshuset i marts 2007. Anklagemyndighedens anke af byrettens frifindende dom blev i et enkelt tilfælde ikke admitteret.

ØL 5. afd. nr. S-1584-08, 6/10 2008

Da byretten afsagde frifindende dom i sagen med knibtangsmanøvren den 14/3 2008, havde anklagemyndigheden tilsagt betjente til at sørge for, at ingen forlod lokalet uden at få forkyndt en ankemeddelelse. I forvirringen smuttede det dog, for så vidt angik to af de 26 tiltalte.

Resten er citat af landsrettens kendelse:

"Der fremlagdes anklageskrifter og ankemeddelelser af 14. marts 2008 fra Statsadvokaten for København og Bornholm vedrørende tiltalte 4) M og tiltalte 5) K og breve af 29. maj 2008 og 25. august 2008 fra Statsadvokaten, der nedlægger påstand om, at de iværksatte anker admitteres.

Endvidere fremlagdes breve af 26. september 2008 fra advokaterne B og A. Advokat A oplyser, at han på vegne sin klient K ikke protesterer imod, at anken admitteres. Advokat B gør på vegne af M gældende, at anken ikke kan admitteres.

De modtagne bilag var til stede.

Efter votering afsagdes sålydende

k e n d e l s e:

Da anklagemyndigheden efter påske og inden ankefristens udløb den 28. marts 2008 kun har forsøgt at forkynde ankemeddelelse vedrørende tiltalte M én gang, finder landsretten, at det ikke skyldes anklagemyndigheden utilregnelige grunde, at der ikke er sket forkyndelse inden udløb af ankefristen, jf. retsplejelovens § 910, stk. 2. Anken vedrørende tiltalte 4) M admitteres derfor ikke.

Da overskridelse af ankefristen i relation til K skyldes grunde, der ikke kan tilregnes anklagemyndigheden, jf. retsplejelovens § 910, stk. 2, admitteres anken vedrørende tiltalte 5) K."

Landsforeningens Meddelelse 4/2009

Falsk anmeldelse - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62 og § 164

K havde urigtigt anmeldt en børnehavepædagog for uterligt forhold over for hendes søn. 30 dages fængsel betinget af 40 timers samfundstjeneste.

Retten i Glostrup SS 5003/007, 9/10 2008

K på 34 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 164 ved i juni 2007 urigtigt at have anmeldt, at hun dagen forinden havde overrasket børnehavepædagog P på børnehavens toilet, hvor han optrådte uterligt over for hendes 3-årige søn S samt en anden 3-årig ved med åbenstående bukser, der var trukket lidt ned, at have sat sig på en stol ved siden af drengene.

Der var påstand om fængselsstraf.

K forklarede bl.a., at hun ikke selv havde set det, der var beskrevet om episoden, men hun havde hørt fra andre, at det skulle være foregået. Hun ville ikke implicere andre, der var derfor, hun forklarede til politiet, at hun selv havde set det.

Om sine personlige forhold oplyste hun bl.a., at hun havde arbejde og sammen med moderen var alene om at passe sin nu 4-årige søn.

Retten udtalte bl.a.:

"Straffen fastsættes til 30 dages fængsel, jf. straffelovens § 164, stk. 1.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

Tiltalte skal herunder udføre samfundstjeneste i 40 timer, jf. straffelovens § 62.

Retten har ved fastsættelse af straffen lagt vægt på, at tiltalte ikke tidligere er straffet samt på tiltaltes personlige forhold."

Prøvetiden blev sat til 1 år, tilsyn og længstetid for afviklingen af samfundstjenesten til 6 måneder.

Landsforeningens Meddelelse 5/2009

Bedrageri - Forsikringssvig - Langvarig sagsbehandling - Betinget straf

Straffelovens § 56, § 82 og § 279

A og Z havde givet et forsikringselskab F urigtige oplysninger i forbindelse med et trafikuheld i 2005 med et formuetab på 120.450 kr. til følge. Anklageskrift blev først udfærdiget ca. 2 år efter. Byretten idømte begge 4 måneder betinget (og en tillægsbøde til Z for hash i fængsel). Byretten lagde vægt på sagens alder og oplysninger om en al for lang sagsbehandlingstid hos politi og anklagemyndighed. Landsretten stadfæstede. Der fandtes ikke fuld tilstrækkelig anledning til at forhøje straffen. Landsretten tilføjede, at sagen havde ligget stille henholdsvis 1 år hos anklagemyndigheden og 1 år hos Retten i Helsingør. På denne baggrund tiltrådtes det, at straffene var gjort betingede.

ØL 9. afd. a.s. nr. S-1786-08, 30/9 2008

A på 25 og Z på 26 år var med anklageskrift af 22/6 2007 under en domsforhandling den 6/6 2008 tiltalt for bedrageri efter straffelovens § 279, ved at have fremkaldt en vildfarelse hos forsikringselskabet F vedr. et færdselsuheld i marts 2005 og de opståede skader på to køretøjer tilhørende henholdsvis A's far, G, og R (Z's mor, jfr.

forklaringerne nedenfor), idet A gav sin far urigtige oplysninger, som denne i august 2005 videregav til forsikringsselskabet F, ligesom Z i juli 2005 gav F urigtige oplysninger, hvorefter F udbetalte 113.000 kr. til A's far og 20.000 kr. til R og derved led et formuetab på 120.450 kr.

I forhold 2 var Z tiltalt ved et tillægsanklageskrift for i februar 2008 at have besiddet 3,15 g hash til eget brug i et fængsel. Dette forhold var erkendt.

Der var påstand om frihedsstraf til begge og for Z en tillæggsbøde.

Begge nægtede sig skyldige i forhold 1.

A forklarede bl.a., at han havde lånt sin fars bil og var udsat for et trafikuheld, der førte til, at han blev bragt på hospitalet med en voldsom hjernerystelse. Han var ikke bekendt med faderens skadesanmeldelse, men havde givet oplysninger til faderen. Formentlig et par dage efter uheldet blev A bekendt med, at modpartens bil blev ført af Z.

Z forklarede bl.a., at han ofte kørte i sin mors bil. Den havde en lille skade foran, som skulle ordnes ved lejlighed. Han huskede ikke i hvilket omfang bilen var angrebet af rust. I glat føre og med ca. 50 km/t stødte han i et sving ind i en modkørende bil og opdagede, at den var ført af hans ven A, som han med tilkaldte venners hjælp fik bragt på hospitalet. Det var Z's far, der varetog kontakten til forsikringsselskabet. Der var ikke kaskoforsikring på bilen. Det var Z's opfattelse, at A var skyld i uheldet, hvorfor de rettede henvendelse til A's forsikringsselskab.

Z blev foreholdt, at der i det spørgeskema, som han i forening med sin far havde udfyldt, tilsyneladende både havde skrevet et forkert klokkeslæt og en forkert måned for uheldet. Hvis han havde skrevet 2/4 2005 to gange, så var uheldet nok sket denne dato. Han blev så foreholdt, at A havde været på hospitalet den 2/3 2005, og forklarede, at så måtte han jo nok have skrevet forkert. Bilen blev totalskadet, og hans mor købte en ny bil.

En skadekonsulent fra F forklarede bl.a., at han først kom ind i sagen tre måneder efter, at der var udbetalt erstatning, og på det tidspunkt var bilerne hugget op. Ud fra fotos mente han ikke, at skaderne på A's bil kunne være forårsaget af et sammenstød med Z's bil og omvendt, hvorfor han hos parterne havde indhentet supplerende oplysninger. Han havde herefter videresendt sagen til et konsulentfirma.

En ingeniør herfra afgav nærmere forklaring om skaderne efter fotos og skadesanmeldelser. A's bil måtte have stået stille eller kørt med meget lav hastighed. Ved en

kollision mellem de to biler ville det være usandsynligt, at der ville opstå skader som vist på billederne - dette uanset hastighed og vinkler. Dette blev bekræftet af en bilinspektør.

A var senest straffet i april 2005 for berigelseskriminalitet med betinget fængsel i 60 dage og siden i december 2005 med bøde.

Z var senest straffet for berigelseskriminalitet i august 2007 med en fællesstraf af fængsel i 4 måneder. Forud herfor var han straffet 5 gange for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Retten lagde til grund, at A havde siddet i bilen, da den blev påkørt, men fandt, at fotos og sagkyndige vidners forklaringer var uforenelige med de tiltaltes forklaringer (præmisserne gengives ikke i deres helhed, ER), hvorfor de tiltalte var skyldige efter anklageskriftet. Straffene blev udmålt med citat af § 89.

Begge blev idømt 4 måneders fængsel betinget af 1 års prøvetid og Z en tillægsbøde på 4.000 kr.

Retten bemærkede side 7 i dommen:

"Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Retten har lagt vægt på sagens alder og oplysninger om en al for lang sagsbehandlingstid hos politi og anklagemyndighed."

Begge de domfældte ankede med påstand om frifindelse i forhold 1. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

Landsretten bemærkede bl.a., at Z's dom fra august 2007 drejede sig om § 276, § 279 og § 290, jfr. til dels § 21, samt våbenbekendtgørelsen. Han var prøveløsladt i februar 2008 med reststraf på 41 dage.

Om tidsforløbet i sagen noterede landsretten:

"Det er oplyst, at forhold 1 anmeldes den 8. december 2005, og at efterforskningen er afsluttet den 11. januar 2007. Den 22. maj 2007 anmoder anklagemyndigheden om yderligere efterforskning. Tiltale rejses ved anklageskrift af 19. juni 2007.

Det fremgår af sagen, at tiltalte Z er afhørt til politirapport den 9. januar 2006, og at tiltalte A er afhørt til politirapport den 18. januar 2006. Politiaattest vedrørende denne tiltalte er modtaget af politiet i Helsingør den 15. februar 2006. Erklæringen fra bilin-

spektør B er dateret den 22. marts 2006. G, der er fader til tiltalte A, har den 29. maj 2007 afgivet forklaring til politirapport."

De tiltalte og vidnerne forklarede i det væsentlige som for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Ad forhold 1:

Også efter bevisførelsen for landsretten findes de tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldige efter anklageskriftet i dette forhold.

Der findes ikke fuldt tilstrækkelig anledning til at forhøje straffen. Efter det oplyste må det antages, at sagen har ligget stille henholdsvis 1 år hos anklagemyndigheden og 1 år hos Retten i Helsingør. På denne baggrund tiltrædes det, at straffene er gjort betingede.

I øvrigt stadfæstes dommen."

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

- oo0oo -

Se tillige TfK 2008.633V om mildere straf for bl.a. dokumentfalsk på grund af langvarig sagsbehandling.

Landsforeningens Meddelelse 6/2009

Vold mod politiet - Samfundstjeneste - Langvarig sagsbehandling - Unge lovovertrædere

Straffelovens § 62, § 82 og § 119

T, der på gerningstidspunktet var 18 år, havde tildelt en kvindelig politiassistent P et knytnæveslag i ansigtet. Samfundstjeneste under hensyn til T's unge alder, hans personligt gode forhold, de begrænsede følger af volden og at sagen, der var helt ukompliceret, ikke var afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kunne bebrejdes T.

Københavns Byret SS 4-15177/2008, 8/12 2008

T, der på gerningstidspunktet var 18 år og ustraffet, var tiltalt ved et anklageskrift modtaget i retten den 22/7 2008, for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, ved den

1/1 2008 om natten på gaden at have råbt "klamme kællinger, so" eller lignende til to politiassistenter, hvilket var egnet til at forstyrre den offentlige orden.

I forhold 2 straffelovens § 119, stk. 1, ved kort efter at have overfaldet en af politiassistenterne P med et knytnæveslag i ansigtet.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om straf. T påstod frifindelse.

Forklaringerne fremgår ikke af dommen.

Af en fremlagt politiattest fremgik, at der ved undersøgelse ikke var umiddelbare tegn på skade.

T var egnet til samfundstjeneste.

Retten fandt det ved de to politiassistenteres forklaringer bevist, at T havde udtalt sig som anført, og at han forsætligt tildelte P et knytnæveslag i ansigtet. T og hans kammerats forklaringer om, at T ramte P ved et uheld, blev tilsidesat.

Resten er citat af præmisserne:

"Straffen fastsættes til fængsel i 40 dage, jf. ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, jf. § 3, stk. 1, og straffelovens § 119, stk. 1.

Det klare udgangspunkt i sager om vold imod tjenestegørende politifolk er en ubetinget frihedsstraf. Retten finder det imidlertid undtagelsesvist forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste som nedenfor bestemt. Retten har her ved lagt vægt på tiltaltes unge alder på gerningstidspunktet, hans gode personlige forhold, de begrænsede følger af volden og på at sagen, der er helt ukompliceret, ikke er afgjort indenfor en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes tiltalte.

Straffen skal herefter ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Tiltalte skal herunder udføre samfundstjeneste i 60 timer, jfr. straffelovens §§ 62 og 63."

Af vilkårene fremgik bl.a., at prøvetiden var 1 år under tilsyn af Kriminalforsorgen, og at samfundstjenesten skulle afvikles inden for 8 måneder.

Menneskerettigheder - Privatliv - Diskrimination - DNA-registre - Engelsk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 8 og 14

Klagerne havde begge fået optaget fingeraftryk og DNA og var henholdsvis blevet frifundet eller fået påtaleopgivelse. De bad om, at fingeraftryk og dna-profil blev slettet, men fik afslag herpå - også efter at sagen havde været indbragt for de nationale domstole, herunder Overhuset.

Klagerne gjorde gældende - og fik medhold i - at der i den konkrete sag forelå en krænkelse af EMK art. 8. De gjorde yderligere gældende, at der forelå en krænkelse af art. 14 om diskrimination, men domstolen fandt ikke anledning til at gå nærmere ind herpå, i og med, at der var fastslået en krænkelse af art. 8. Domstolen fandt, at selve afgørelsen gav klagerne oprejsning, og fandt ikke anledning til at tilkende torterstatning.

S og Marper mod Storbritannien, app. 30562/04 og 30566/04, 4/12 2008. Storkammersag

Klageren S blev anholdt i 2001, da han var 11 år, og sigtet for forsøg på røveri. Der blev taget fingeraftryk og dna-prøve. Han blev frifundet samme år.

Michael Marper, herefter M, blev anholdt ligeledes i 2001 og sigtet for at have foreulempet sin partner. Der blev taget fingeraftryk og dna-prøve. Inden sagen kom for retten, var M og hans partner blevet forligt, hvorefter anklagemyndigheden tilkendegav over for M's advokater, at påtale ville blive opgivet.

Begge klagere anmodede om, at fingeraftryk og dna-prøver blev destrueret, men fik afslag af politiet. Sagerne blev indbragt for domstolene, der gav politiet medhold. Overhuset afviste anke. Fordelene ved at opbevare aftryk og prøver var betydelige. Der blev bl.a. refereret til en sag fra før, lovgivningen gjorde det lovligt at opbevare data, selv om der ikke skete domfældelse. Politiet havde undladt at destruere data, hvilket gjorde det muligt at fange en voldtægtsforbryder, som måske ellers ikke ville være fundet. Opbevaring af de pågældende data indebar ikke en privatlivskrænkelse - eller i alle tilfælde kun en meget beskeden krænkelse - og med det formål at forebygge kriminalitet og lovreguleret, som krævet i art. 8. Materialet ville ikke blive offentliggjort eller være egnet til genkendelse for uindviede. Der forelå heller ikke en krænkelse af art. 14 i forhold til resten af befolkningen, hvis data ikke indgik i politiets registre. En enkelt dommer i Overhuset dissenterede omkring privatlivskrænkel-

sen, men var med flertallet enig i, at det var berettiget at bevare klagernes data i registre.

Der er også i engelsk ret en mulighed for at slette optagelse af fingeraftryks- og dna-registre i sjældne tilfælde, f.eks. hvis anholdelse og prøveudtagelse er foregået ulovligt, eller det fastslås, at der slet ikke har foreligget en lovovertrædelse.

Der redegøres fra side 10 i dommen om praksis i andre europæiske lande. England var det eneste land, der udtrykkeligt tillod en systematisk og ubegrænset opbevaring af data fra personer, der siden var blevet frifundet eller havde fået påtaleopgivelse.

Parternes anbringender er gengivet i dommen fra side 12. Klagerne gjorde bl.a. gældende, at opbevaring af dna-materiale udgjorde en større krænkelse af art. 8, idet materialet indeholdt en komplet genetisk information om en person, herunder genetisk information om den pågældende persons familie.

Regeringen påpegede, at der var klare grænser for, hvorledes dna-profilerne måtte anvendes. Profilen var kun nogle talkoder, som kunne bruges til at matche en person med indsamlede spor. Profilen indeholdt ingen privatlivskrænkende oplysninger om den pågældende eller hans personlighed.

Præmisserne følger fra side 13 i dommen og gengives ikke udførligt her.

Bl.a. påpegede retten, at man i forbindelse med opstilling af en dna-profil kunne sige noget om den pågældendes etniske herkomst, og at dette rent faktisk bruges i politiets efterforskning. Opbevaring af prøver og dna-profiler kunne derfor være en krænkelse af klagernes ret til respekt for deres privatliv som reguleret i EMK art. 8. Fingeraftryk indeholdt ikke så megen information som prøver eller dna-profiler.

Domstolen har haft tidligere sager om samme spørgsmål. Opbevaring kunne være en krænkelse af privatlivet.

Det måtte herefter undersøges, om det var berettigede indgreb.

Klagerne gjorde bl.a. gældende, at registrene ikke alene var tilgængelige for politiet, men også 56 andre myndigheder og selskaber, såsom British Telecom og Association of British Insurers. Registeret var sammenkoblet med "Schengen Information System".

Ubegrænset opbevaring af data vedr. personer, der ikke var dømt, var ikke "nødvendige i et demokratisk samfund" med henblik på forebyggelse af kriminalitet. Heri var

regeringen naturligvis ikke enig og argumenterede med statistik om, at der blandt de, der efter de tidligere regler skulle have deres data slettet, nu var en lang række, der var blevet dømt for mord, forsøg herpå, voldtægt, røverier m.v.

Opbevaringen af data var ikke bagudrettet, men skulle bruges til at opklare fremtidig kriminalitet. Der var intet stigmatiserende eller ulempe forbundet med at være optaget i registrene, med mindre der var en match med prøver eller aftryk fra et gerningssted.

Domstolen gik ind i en konkret afvejning af de modstående hensyn og fremhævede den totale og ubegrænsede ret til at opbevare de indsamlede prøver og aftryk uanset karakteren eller alvoren af sigtelsen og alderen på den sigtede. Opbevaringen var uden tidsgrænser. Der var kun en begrænset mulighed for, at en frifunden person kunne få slettet optagelse i registrene. Særlig var der ingen uafhængig prøvelse af det berettigede i at bevare de indhentede data efter fastlagte kriterier så som alvorligheden af forbrydelsen, tidligere anholdelser, styrken af mistanken eller andre specielle kriterier. Der var en risiko for stigmatisering over for personer, der ikke var dømt, og som havde krav på en uskyldsformodning, idet de kunne blive behandlet på samme måde som dømte personer.

Opbevaring af data på personer, der ikke var dømt, kunne være særlig skadelig, for så vidt angik mindreårige som klageren S. Domstolen henviste i denne forbindelse til FN-konventionen om børns rettigheder (1989) art. 40.

Der var ikke en passende proportionalitet mellem offentlige og private interesser i de to klageres konkrete sag. Staten havde overskredet enhver acceptabel margin for skøn i denne henseende. Derfor var opbevaringen en uproportional krænkelse af klagernes ret til respekt for deres privatliv og ikke nødvendig i et demokratisk samfund. Der forelå således en krænkelse af EMK art. 8.

Henset til ovennævnte vedr. krænkelse af art. 8, fandt domstolen ikke anledning til at undersøge en mulig krænkelse af art. 14 om diskrimination.

Klagerne fik ikke torterstatning. Selve afgørelsen var tilstrækkelig oprejsning.

Staten blev pålagt at betale 42.000 Euro i sagsomkostninger.

Afgørelsen er énstemmig. Den engelske version er på 25 sider.

Varetægtsfængsling efter påanket dom - Udvisning af EU-borgere - Proportionalitet - Udlændingeloven - Tyveri af taske

Retsplejelovens § 762 og udlændingelovens § 35

En rumænsk statsborger blev idømt 30 dages fængsel for et tasketyveri og udvist. Han ankede udvisningen til landsretten, hvorefter anklagemyndigheden krævede ham fortsat varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 på trods af, at straffen ansås udstået med frihedsberøvelsen i 28 dage. Byretten imødekom begæringen. Landsretten løslod efter en uge, da sagen endnu ikke var berammet til hovedforhandling.

ØL 4. afd. kære nr. S-2889-08, 15/10 2008

T, en rumænsk statsborger, blev frihedsberøvet den 10/9 2008 og fremstillet i grundlovsforhør den 11/9 2008 sigtet for i en butik i forening og efter forudgående aftale med 3 uidentificerede medgerningsmænd at have stjålet en taske fra en dame til en samlet værdi af 8.600 kr., idet T afledte damens opmærksomhed, mens en anden fjernede tasken.

Ved Københavns Byrets dom af 8/10 2008 blev T idømt fængsel i 30 dage samt udvisning i 5 år. Straffen ansås udstået med varetægtsfængslingen. T ankede til frifindelse for udvisningen, og byretten bestemte, at han skulle forblive varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, indtil udvisning kunne finde sted. Fristen blev sat til 14 dage.

T kærede. Det fremgik bl.a. af advokatens kæreskrift, at T havde ID-kort med adresse. Han var kommet til Danmark for at søge arbejde. Anken var støttet på, at hans adfærd ikke udgjorde en reel umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. rådsdirektiv 2004/38/EF.

T havde således lovligt kunnet opholde sig her forud for frihedsberøvelsen, og ville også, indtil udvisningsafgørelsen måtte være endelig, lovligt kunne opholde sig i Danmark, ligesom han lovligt ville kunne indrejse i vore nabolande.

T havde ikke - endnu - fået fast bopæl her, men en forlænget frihedsberøvelse med henblik på at sikre muligheden for udsendelse ville, såfremt landsretten måtte stadfæste dommen, være et uforholdsmæssigt indgreb. Der blev i denne forbindelse henvist til udlændingelovens § 35, stk. 3, sammenholdt med RPL § 762, stk. 3.

Der blev henvist til en tilsvarende sag vedr. en polsk statsborger, hvor landsrettens 11. afd. den 26/11 2007 løslod under afventen af anke vedr. udvisning, da straffen var udstået.

Landsretten udtalte en uge efter byretsdommen:

"Domfældte, der er rumænsk statsborger, har ikke nogen fastere tilknytning til Danmark.

Frihedsberøvelsen har været fra den 10. september 2008, og sagen er endnu ikke berammet til hovedforhandling. Under disse omstændigheder findes det betænkeligt at træffe bestemmelse om fortsat frihedsberøvelse.

T h i b e s t e m m e s:

Byrettens kendelse ændres, således at T løslades."

Landsforeningens Meddelelse 9/2009

Dommerhabilitet - Hjemvisning - Narkosag

Retsplejelovens § 61 og § 70

En domsmand, der i byretten havde deltaget i afgørelse af en større narkosag, viste sig at være ansat som konsulent i SKAT i en afdeling, der bl.a. beskæftigede sig med afsløring af personer, der indsmuglede narkotika. Landsretten fastslog, at den pgl. som tjenestemand i Skatteministeriet var udelukket fra at være domsmand i medfør af RPL § 70. Sagen blev hjemvist til fornyet behandling i byretten.

ØL 12. afd. a.s. S-2500-08, 4/2 2009

Under en større narkosag afsagde en domsmandsret i august 2008 fældende dom over de to tiltalte A og B, der begge blev straffet med fængsel i 9 år.

A, der under sagen havde nægtet sig skyldig, ankede med påstand principalt om ophævelse af dommen og hjemvisning, subsidiært om frifindelse.

Til støtte for den principale påstand blev der henvist til, at én af de domsmænd, som medvirkede ved sagens behandling i byretten, på grund af sin ansættelse som konsulent i SKAT i medfør af RPL § 70 var udelukket fra at være domsmand, subsidiært at der på grund af hans arbejdsopgaver kunne rejses tvivl om hans fuldstændige upar-

tiskhed, hvorfor domsmanden var inhabil i medfør af RPL § 61, jfr. § 66, stk. 1, og mere subsidiært, at den pågældende på grund af sine arbejdsopgaver i SKAT var uegnet som domsmand, jfr. RPL § 68.

Anklagemyndigheden tilsluttede sig påstanden om ophævelse af byrettens dom og hjemvisning under henvisning til, at der forelå konkrete inhabilitetsgrunde, jfr. RPL § 61, jfr. § 66, stk. 1. Subsidiært påstod anklagemyndigheden stadfæstelse.

Spørgsmålet blev udskilt til forlods behandling.

Resten er citat af landsrettens dom:

"Af de oplysninger, som er fremkommet i forbindelse med sagens behandling i landsretten, fremgår, at Skatteministeriets Administrative Center, Løn og Personalejura, den 13. januar 2009 har oplyst, at den pågældende domsmand er ansat som tjenestemand med stillingsbetegnelsen konsulent med Skatteministeriet med tilhørende institutioner som ansættelsesområde. Den pågældende er for tiden og var på tidspunktet for domsforhandlingen i byretten tjenestegørende i enheden: Hovedcenter, Indsats, Grænseoverskridende Varebevægelser.

Af den Organisationsbeskrivelse for SKAT, som er tilgængelig på SKAT's hjemmeside på internettet (www.skat.dk), fremgår, at SKAT består af en række enheder herunder enheden Hovedcenter. Ifølge samme hjemmeside har Hovedcenter følgende ansvarsområder:

"..

Hovedcenter er en del af den nye enhedsforvaltning med planlægnings- og styringsmæssige opgaver. Hovedcenter kan betragtes som en stab for enhedsforvaltningen og den øverste ledelse af den nye told- og skatteforvaltning.

De primære opgaver for Hovedcenter er at være styrende i forhold til det udførende led i skattecentrene, at være udviklende og samlende for hele enhedsforvaltningen samt at servicere minister, Folketing, Skatteråd og varetage internationale relationer. Der er etableret 9 ansvarsområder i Hovedcentret, og direktørerne har ansvaret for hvert deres område."

Under domsforhandlingen i landsretten har der endvidere været fremlagt dokumentation vedrørende den pågældende domsmands arbejdsopgaver i Hovedcenter, Indsats, Grænseoverskridende Varebevægelser. Det fremgår heraf, at den pågældende blandt andet arbejder med et projekt vedrørende bodyscannere, som ifølge en artikel i "Dansk Told og Skat" nr. 3/2008 vil kunne bruges af toldmyndighederne i lufthavne

til afsløring af personer, som indrejser efter at have slugt indkapslede pakker med narkotika.

Forsvareren har tillige fremlagt skatteministerens svar af 11. april 2008 på spørgsmål nr. S 1099 af 3. april 2008 fra Folketingets Skatteudvalg, vedrørende anskaffelse af bodyscannere som supplement til løsning af de daglige kontrolopgaver for SKAT's personale i blandt andet danske lufthavne. Skatteministerens svar er paraferet af kontorchef K, som efter det oplyste er chef for Indsats, Grænseoverskridende Varebevægelser i Hovedcentret og således er chef for domsmanden.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det følger af retsplejelovens § 70, at centraladministrationens tjenestemænd og øvrige personale er udelukkede fra at være nævninger og domsmænd. Den pågældende domsmand er ansat som tjenestemand med Skatteministeriet med tilhørende institutioner som ansættelsesområde. Den pågældende er og var på tidspunktet for domsforhandlingen i byretten tjenestegørende i enheden: Hovedcenter, der blandt andet har til opgave at servicere ministeren og Folketinget. På den baggrund finder landsretten, at den omhandlede domsmand i medfør af retsplejelovens § 70 var udelukket fra at være domsmand, da han medvirkede under sagens behandling i byretten.

Påstanden om ophævelse af byretsdommen og hjemvisning af sagen til fornyet behandling ved byretten tages derfor til følge.

Landsretten har ikke fundet anledning til at bringe bestemmelsen i retsplejelovens § 927, stk. 2, i anvendelse i forhold til den for byretten medtiltalte B, hvis dom ikke er anket.

Tiltalte A har været fortsat frihedsberøvet under anken.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod A ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling i byretten.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge instanser."

- 00000 -

Forsvareren blev under et efterfølgende grundlovsforhør over A, der på ny blev varetægtsfængslet, af de tilstedeværende spurgt, hvordan han havde fundet frem til

domsmandens ansættelsesforhold. Svaret var, at han havde fundet, at byrettens afgørelse vedr. A var forkert, og derfor havde han googlet på domsmændenes navne, hvilket altså havde givet det ovennævnte resultat, for så vidt angik den ene domsmand.

Byrettens dom er på 37 sider og refereres ikke nærmere her, da sagen skal foretages på ny. Man må gå ud fra, at Københavns Byret nu undersøger, om domsmanden har deltaget i afgørelse af andre straffesager.